

Kuidas hinnata äriprojektide väärtust

Iga ärirees puutub aeg-ajalt kokku mõne ettevõtmisega, mis nõuab raha. Investeerida tasub aga ainult väärtuslikesse projektidesse. Kuidas saaks kindlaks teha projektide tasuvust ja hinnata nende väärtust?

Väärtuslik äriprojekt on selline, mis suudab genereerida rohkem kapitali, kui sinna investeeritakse. Projekti tasuvuse hindamine on aga komplitseeritud, kuna aegade jooksul kujunevaid rahavooge tuleb hinnata nende nüüdisväärtuses. Miks ei võiks projekti tulemi hulka arvata tegelikke rahavooge? Põhjus peitub raha ajaväärtuses: tulevikus tekkiva rahavoo, ja selle nüüdisväärtuse vahe näol on tegemist nn alternatiivikuluga; see on justkui saamata jääv tulu, mille kapitalistid võiksid teenida, kui nad investeeriks rahavoo nüüdisväärtusega võrdse summa täna.

Oletame, et meil on võimalik paigutada raha ettevõtmisse, mis toob järgneval viiel aastal sisse 100 kuni 500 tuhat kr. Algse investeeringuna nõuab projekt 1 miljon kr. Esimene ülesanne on leida **kapitali hind**. Kui oletada, et algsest investeeringust pool saadakse laenuna (intress on 10%), ja teise poole annab ettevõtja ise (lootes selle pealt teenida vähemalt 20% aastas), saame kapitali hinnaks 15%. Järgnevalt tuleb kokku panna projekti rahavoogude muster ja rehkendada nüüdisväärtused (vt tabel):

Aasta	Rahavoog	Nüüdisväärtus	Valem
1	100 000	86 957	$100\ 000 / (1+0.15)^1$
2	200 000	151 229	$200\ 000 / (1+0.15)^2$
3	300 000	197 255	$300\ 000 / (1+0.15)^3$
4	400 000	228 701	$400\ 000 / (1+0.15)^4$
5	500 000	248 588	$500\ 000 / (1+0.15)^5$
		912 730	

Rahavoogude nüüdisväärtused annavadki kokku projekti poolt genereeritava kapitali, mida tuleb võrrelda algse investeeringuga. Nagu näeme, ei ole antud ettevõtmine tasuv, kuna selle väärtus on negatiivne: $912\ 730 - 1\ 000\ 000 = -87\ 270$. Samas, kui kapitali hind oleks madalam, muutuks projekt ka tasuvaks. Kapitali hinnale avaldab suurimat mõju ettevõtmisega seotud risk.

Praktiliste äriprojektide puhul ei ole rahavoogude mustrid tavaliselt nii lihtsad; tulude ja kulude nüüdisväärtuste rehkendamine on keerukas ja aeganõudev. Heaks alternatiiviks konsultandi palkamisele on appi võtta tarkvara. Eestikeelsetest programmidest on Internetis kättesaadav veebirakendus “ROIplanner”, mis oskab arvutada kuni kolme alternatiivse äriprojekti väärtuse ning millele saab ette sööta keeruka kujuga tulude ja kulude mustreid. Lisaks võimaldab see töövahend rahavooge graafiliselt hinnata ning rehkendada projekti väärtust erinevate kapitali hindade korral. ROIplanner-it saab igauks tasuta katsetada. Kui hätta jäädakse, saab abi konsultandilt.

Armin Laidre
 NetEkspert OÜ
 juhataja

ROIplanner - tasuvusanalüüs, väärtuse hindamine - Microsoft Internet Explorer

Address http://www.netekspert.com/calculators/roiplan/

NetEkspert ■ AVALEHT ■ TELLIMINE ■ TEENUSED ■ KONTAKT ■ FIRMAST ■ LOGI SISSE ■

ROIplanner (demo) Ava Salvesta Konsultant

Alternatiiv 1: Ettevõtte XYZ

Rahavoo nimetus	Algus/Löpp	Rahavoo suurus	Muutus,%	On/Off
Algne investeering	0 kuni aasta	- 1000 aastas	0	☒
1. aasta tulemus	1 kuni 1 aasta	- 500 aastas	0	☒
2. aasta tulemus	2 kuni 2 aasta	- 200 aastas	0	☒
3. aasta tulemus	3 kuni 3 aasta	+ 0 aastas	0	☒
4. - 6. aasta tulemus	4 kuni 6 aasta	+ 600 aastas	20	☒
Ettevõtte müük	7 kuni 7 aasta	+ 5000 aastas	0	☒

Ridu: 6 Kapitali hind: 15 % OK Clear Alt 1 nimi: Ettevõtte XYZ

Väärtus = 1,585

Vaata graafikuid..

Alternatiiv	Väärtus
Ettevõtte XYZ	1,585
Alternatiiv 2	0
Alternatiiv 3	0

Võta NÄIDE..

Sisesta igale reale rahavoo nimetus, millal algab ja lõpeb, rahavoo suund (positiivne või negatiivne), samuti rahavoo suurus (jaotatuna kuule, kvartalile või aastale) ning muutus. Kui soovid mõne rahavoo mängust välja jätta, eemalda linnuke kastist 'On/Off'. Rahavoole, mis tekib kohe alguses, anna algusperioodiks 0.